

Hallituksen esitys Eduskunnalle vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla tehtyä Pariisin yleissopimusta täydentävää Brysselin lisäyleissopimusta muuttavan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi 16.11.1982 allekirjoitetun korvausvastuusta ydinvoiman alalla tehtyä Pariisin yleissopimusta täydentävää Brysselin lisäyleissopimusta muuttavan pöytäkirjan. Pöytäkirjan tarkoituksena on korottaa yksittäisen Brysselin lisäyleissopimukseen liittyneen valtion korvausvastuuta ydinvahingosta ja kaikkien lisäyleissopimukseen liittyneiden valtioiden yhteistä kor-

vausvastuuta sellaisesta vahingosta. Samalla muutettaisiin sopimuksessa käytetty maksuyksikkö erityisnosto-oikeudeksi.

Brysselin lisäyleissopimusta muuttava pöytäkirja tulee voimaan, kun kaikki sopimusvaltiot ovat ratifioineet tai vahvistaneet sen.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen Eduskunnalle laiksi atomivastuulain muuttamisesta (HE n:o 39/1989 vp).

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Nykyinen tilanne; Suomea sitovien yleissopimusten pääasiallinen sisältö

1.1.1. V. 1960 Pariisin yleissopimus vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla

Pariisissa avattiin allekirjoitettavaksi 29.7.1960 Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) piirissä tehty yleissopimus vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla (jäljempänä ”Pariisin yleissopimus”). Tämä sopimus, johon Suomi on liittynyt (SopS 20/72), ilmaisee ne periaatteet, joihin sopimuspuolten ydinvahinkojen korvaamista koskevien kansallisten lakien on nojaututtava. Sopimus määrittelee muun muassa korvauksen perusteena olevan ydintapahtuman tunnusmerkit, vastuussa olevan laitoksenhaltijan, kansallisen

lain soveltamisalan, tuomiovaltasäännökset ja laitoksenhaltijan vastuun määrän. Pariisin yleissopimuksen mukaan laitoksenhaltijan vastuun enimmäismääräksi on kansallisessa laissa säädettävä 15 miljoonaa Euroopan maksusopimuksen maksuysikköä¹⁾ vastaava määrä tai

¹⁾ Pariisin yleissopimusta tehtäessä siihen sisältyvät vastuumäärät ilmaistiin 5.8.1955 tehdyn Euroopan maksusopimuksen (1955 Europan Monetary Agreement) maksuysikköinä (units of account), sellaisena kuin tuo yksikkö oli määritelty Pariisin yleissopimuksen tekopäivänä. Maksuysikön arvo perustui kullan hintaan samoin kuin vuonna 1969 muodostettu erityisnosto-oikeuskin (Special Drawing Right). Kansainvälinen valuuttajärjestelmä on kuluneena aikana huomattavasti muuttunut ja erityisesti kullan merkitys yhteisenä arvonmittana on poistunut. Erityisnosto-oikeus on sittemmin tullut kansainvälisen valuuttajärjestelmän viralliseksi maksuysikköksi erityisen valuuttakorijärjestelmän kautta. Tämän kehityksen myötä on myös useimmissa kansainvälisissä sopimuksissa siirrytty käyttämään juuri erityisnosto-oikeutta. Maksuysikön arvo atomivastuulakia säädettäessä oli 4,20 markkaa. Erityisnosto-oikeuden arvo on nykyisin noin 5,70 markkaa.

mikä tahansa sitä suurempi määrä. Eräiden erityisolosuhteiden vallitessa Pariisiin yleissopimus sallii laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärän asetettavaksi pienimmäksi kuin 15 miljoonaa maksuyksikköä, mutta ei kuitenkaan pienemmäksi kuin 5 miljoonaa maksuyksikköä.

Pohjoismaat sopivat keskenään siitä, että näissä maissa laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärä asetettaisiin 10 miljoonaa maksuyksikköä vastaavaan määrään. Pariisiin yleissopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä säädettiin Suomessa v. 1972 erityinen atomivastuulaki (484/72), jossa suomalaisen laitoksenhaltijan vastuun enimmäismääräksi säädettiin tämän mukaisesti 42 miljoonaa markkaa. Ydinaineen kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta laitoksenhaltija on atomivastuulain mukaan vastuussa vähintään 21 miljoonan markan (5 miljoonaa maksuyksikköä) määrään asti. Pariisiin yleissopimusta on tarkistettu loppumääräysten osalta 28.1.1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla (SopS 20/72), joka muodostaa Pariisiin yleissopimuksen erottamattoman osan.

1.1.2. Vuoden 1963 Brysselin lisäyleissopimus

Pariisiin yleissopimuksen valmisteluvaiheessa oli aloitettu neuvottelut sellaisen lisäopimuksen aikaansaamiseksi Pariisiin yleissopimukseen, että julkisista varoista suoritetaan vahingonkorvausta määrättyyn enimmäismäärään saakka ydintapahtuman johdosta, jonka aiheuttamista vahingoista jossakin sopimusvaltiossa olevan ydinlaitoksen haltija on vastuussa Pariisiin yleissopimuksen mukaan, mutta jonka vahinkovaikutuksia ei täysin kata se vastuumäärä, joka on vahvistettu Pariisiin yleissopimuksen mukaan. Yleissopimus täydentävästä valtionvastuusta hyväksyttiin Brysselissä pidetyssä diplomaattikonferenssissa 31 päivänä tammikuuta 1963. Tämä lisäopimus (SopS 4/77) Pariisiin yleissopimukseen (jäljempänä "lisäyleissopimus") on avoinna kaikille valtioille, jotka ovat Pariisiin yleissopimuksen sopimusvaltioita. Myös lisäyleissopimusta on tarkistettu loppumääräysten osalta 28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla (SopS 4/77), joka muodostaa vuoden 1963 lisäyleissopimuksen erottamattoman osan. Lisäyleissopimuksessa määrätään, että

sopimusvaltio, jonka alueella ydinlaitos sijaitsee, vastaa ydinlaitoksen haltijan vastuun enimmäismäärän ylittävistä vahingoista aina 70 miljoonan maksuyksikön määrään saakka. Lisäksi kaikki sopimusvaltiot yhdessä (nk korvausyhteisö) vastaavat tämänkin vastuurajan ylittävistä vahingoista 120 miljoonan maksuyksikön määrään saakka.

Brysselin ja Pariisiin yleissopimusten sekä niihin nojautuvan atomivastuulain mukaan Suomen valtio vastaa tällä hetkellä vahingoista välillä 42 miljoonaa markkaa 399 miljoonaa markkaa²⁾, jolloin korvattava määrä on enimmillään näiden määrien erotus eli 357 miljoonaa markkaa. Jos korvattavat vahingot ylittävät sanotun 399 miljoonan markan määrän, vastaavat lisäyleissopimukseen kuuluvat valtiot yhdessä vahingoista ylityksen määrältä enintään 684 miljoonan markan määrään saakka (korvausyhteisön vastuu). Korvausyhteisön maksama korvaus osoitetaan sopimusvaltioiden maksettavaksi erityisten lisäyleissopimuksessa määriteltujen jakoperusteiden mukaisesti. Puolet korvaukseen tarvittavista varoista kertyy sopimusvaltioilta näiden bruttokansantuotteiden mukaisessa suhteessa ja puolet kunkin sopimusvaltion alueella olevien reaktoreiden lämpötehon mukaisessa suhteessa. Suomen valtion laskennallinen osuus korvausyhteisön korvausmäärästä on OECD:ssä toukokuussa 1988 laaditun laskelman mukaan nykyisin 1,83 prosenttia.

Pariisiin yleissopimuksen ja lisäyleissopimuksen sisältöä on tarkemmin selostettu hallituksen esityksessä Eduskunnalle laiksi atomivastuulain muuttamisesta (HE n:o 39/1989 vp).

1.2. Ehdotetut muutokset, jotka sisältyvät lisäyleissopimusta muuttavaan v. 1982 pöytäkirjaan

OECD:n piirissä ryhdyttiin 1970-luvulla selvittämään tarpeita muuttaa Pariisiin yleissopimusta ja lisäyleissopimusta. Inflaation heikennettyä huomattavasti paitsi Pariisiin yleissopimuksen mukaisia laitoksen haltijan vastuumääriä myös lisäyleissopimuksessa mainittuja

²⁾ OECD on antanut suosituksen, jonka mukaan Brysselin lisäyleissopimusta muuttavan v. 1982 pöytäkirjan allekirjoittajavaltioiden tulisi jo ennen pöytäkirjan kansainvälistä voimaantuloa tulkita viittausta maksuyksikköön niin kuin viittaus tarkoittaisi erityisnosto-oikeutta.

valtion ja korvauksyhteisön maksettaviksi tulevia vastuumääriä, todettiin tärkeimmäksi uudistustarpeeksi korottaa viimemainittuja määriä samalla toteuttaen muutos maksuysiköstä erityisnosto-oikeuteen. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksen huomioonottamiseksi päätettiin lisäyleissopimusta muuttaa siten, että valtion ja korvauksyhteisön vastuumäärä korotettiin 2,5-kertaiseksi. Näin ollen valtion vastuumäärä nousisi 70 miljoonasta maksuysiköstä 175 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen ja vastaavasti korvauksyhteisön vastuu 120 miljoonasta maksuysiköstä 300 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen. Lisäyleissopimuksessa ei alunperin ollut mainittu, miten valtion ja korvauksyhteisön vastuumäärät muutetaan kansalliseksi valuutoiksi silloin, kun näitä vastuumääriä tarvitaan korvausten maksamiseksi. Näiltä osin ehdotetaan sopimukseen täydentäviä määryksiä, jotka nyt ehdotetaan sisällytettäväksi myös atomivastuulakiin. Mainitut lisäyleissopimukseen kohdistuvat muutosehdotukset sekä eräät teknisuonteiset muutokset sisällytettiin erityiseen lisäyleissopimusta muuttavaan pöytäkirjaan (jäljempänä ”Brysselin muutospöytäkirja”), joka allekirjoitettiin 16.11.1982.³⁾ Samanaikaisesti tämän pöytäkirjan kanssa allekirjoitettiin myös Pariisin yleissopimusta muuttava pöytäkirja (jäljempänä Pariisin muutospöytäkirja⁴⁾, jossa vastaavasti sovittiin maksuysikön vaihtamisesta erityisnosto-oikeudeksi. Pariisin muutospöytäkirjaan otettiin myös eräitä OECD:n ydinvoimajärjestön johtokunnan (Steering Committee for Nuclear Energy) suosituksia Pariisin yleissopimuksen tarkemmasta soveltamisesta.

2. Esityksen valtionaloudelliset vaikutukset

Kuten edellä on todettu, tällä hetkellä Suomen valtion lisäyleissopimuksen mukainen kor-

vausvelvollisuus alkaa vahinkojen ylittäessä laitoksenhaltijan 42 miljoonan markan rajan ja ulottuu aina 399 miljoonaan markkaan saakka, jolloin valtion korvattava määrä enimmillään on näiden määrien erotus eli 357 miljoonaa markkaa. Tämän ohessa Suomen valtion korvattavaksi tulisi 1,83 prosenttia korvauksyhteisön osuudesta eli enimmillään 5,2 miljoonaa markkaa.

Brysselin muutospöytäkirjan hyväksyminen ja edellä mainitussa hallituksen esityksessä laiksi atomivastuulain muuttamisesta esitetty laitoksenhaltijan vastuun korottaminen 100 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen merkitsisivät Suomen valtion vahingonkorvausvastuun lisääntymistä seuraavasti. Vahinkovaikutuksiltaan suuren ydinonnettomuuden seurauksena valtio joutuisi korvaamaan ydinvahinkoja 100 miljoonan erityisnosto-oikeuden ylittävältä osuudelta 175 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen saakka. Tämä merkitsisi n. 427,5 miljoonan markan korvausvelvollisuutta verrattuna aikaisempaan n. 399 miljoonaan markkaan, erotuksen ollessa n. 28,5 miljoonaa markkaa. Mikäli vahingot olisivat tätäkin suuremmat, tulisi Suomen valtion korvattavaksi vielä lisäyleissopimuksessa määrättyjen jakoperusteiden mukainen osuus korvauksyhteisön vastuusta, mikä muutospöytäkirjan mukaan merkitsee vastuuta 175 miljoonan ja 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden välillä. OECD:n laskelmien mukaan Suomen valtion osuus tästä määrästä olisi 1,83 prosenttia. Brysselin muutospöytäkirjan hyväksymisellä Suomen valtion tämänhetkinen n. 5,2 miljoonan osuus korvauksyhteisön vastuusta nousisi n. 13 miljoonaan markkaan.

Koska Brysselin muutospöytäkirjan eräät määräykset esitetyllä tavoin lisäävät Suomen valtion vastuuta ydinvahingoista ja koskevat siten eduskunnan budjettivaltaa, vaativat ne sen vuoksi valtiosäännön mukaan eduskunnan suostumuksen.

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia.

3. Sopimusjärjestelmään kuuluvat valtiot ja ratifiointitilanne

Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolia ovat Suomen lisäksi Alankomaat, Belgia, Espanja, Iso-Britannia, Italia, Kreikka, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksan Liittotasavalta, Tanska ja Turkki. Sopimuksen ovat lisäksi allekirjoittaneet Itävalta, Luxemburg ja Sveitsi.

³⁾ Brysselin muutospöytäkirjan täydellinen nimi kuuluu seuraavasti: 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä, Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 allekirjoitettua yleissopimusta vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla täydentävää lisäyleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna Pariisissa 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla, muuttava pöytäkirja.

⁴⁾ Pariisin muutospöytäkirjan täydellinen nimi kuuluu seuraavasti: Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla, muuttava pöytäkirja.

Koska lisäyleissopimus on luonteeltaan Pariisin yleissopimusta täydentävä, voi valtio olla lisäyleissopimuksen sopimuspuolena vain olemalla samalla Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolena. Lisäyleissopimuksen sopimuspuolia ovat Suomen lisäksi Alankomaat, Belgia, Espanja, Iso-Britannia, Italia, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksan Liittotasavalta ja Tanska. Sopimuksen ovat lisäksi allekirjoittaneet Itävalta ja Luxemburg.

Brysselin muutospöytäkirjan allekirjoittajavaltiot, jotka jo allekirjoituksen ajankohtana v. 1982 olivat voimaansaattaneet lisäyleissopi-

muksen, sitoutuivat ratifioimaan tai vahvistamaan muutospöytäkirjan mahdollisimman pian. Muut Brysselin muutospöytäkirjan allekirjoittajavaltiot puolestaan ovat sitoutuneet ratifioimaan tai vahvistamaan muutospöytäkirjan samanaikaisesti kun ne ratifioivat lisäyleissopimuksen. Brysselin muutospöytäkirjaa eivät toistaiseksi ole ratifioineet tai vahvistaneet Suomen ohella Alankomaat, Ranska ja Tanska. Tullakseen voimaan pöytäkirja edellyttää, että kaikki lisäyleissopimuksen sopimuspuolet ratifioivat tai vahvistavat sen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Brysselin muutospöytäkirjan sisältö

Johdanto. Johdannon toista kappaletta on muutettu lisäämällä Pariisin yleissopimuksen käsitteeseen myös 16.11.1982 allekirjoitettu Pariisin muutospöytäkirja, joka on tullut kansainvälisesti voimaan 7.10.1988 ja muodostaa Pariisin yleissopimuksen erottamattoman osan.

2 artikla. Artiklan b-kohdan mukaan sopimusvaltioilla on oikeus kansallisessa laissaan rinnastaa valtion omiin kansalaisiin luonnolliset henkilöt tai henkilöryhmät, joiden on asianomaisen valtion lain mukaan katsottava asuvan vakinaisesti sen alueella. Aikaisemmin on ollut epätietoista, mihin eri tapauksiin tämä oikeus on voinut ulottua. Sen vuoksi artiklaa tarkennetaan niin, että rinnastus sopimusvaltion omiin kansalaisiin voidaan tehdä vain kysymyksen ollessa vahingosta, joka on sattunut sopimusvaltion kansalaiselle aavalla merellä tai sen yläpuolella lisäyleissopimuksen 2 artiklan a ii) 3-kohdan tarkoittamissa tapauksissa. Vuonna 1977 tehdyn lainmuutoksen (127/77) jälkeen atomivastuulaki vastaa artiklan uutta sisältöä.

3 artikla. Artiklaa muutetaan niin, että siinä esiintyvät viittaukset maksuysikköön korvataan viittauksilla erityisnosto-oikeuteen. Samalla sopimusvaltion vastuun enimmäismäärä muutetaan 175 miljoonaksi erityisnosto-oikeudeksi ja korvauksyhteisön vastuun enimmäismäärä 300 miljoonaksi erityisnosto-oikeudeksi.

Muutetussa muodossaan artikla sisältää erityisnosto-oikeuden määritelmän ja säännökset siitä, millä tavalla erityisnosto-oikeus ydinonnettomuuden tapahduttua muunnettaisiin kansalliseksi valuutaksi. Nämä säännökset on sisällytetty ehdotukseen atomivastuulain muuttamisesta.

4 artikla. Artiklassa esiintyvät viittaukset maksuysikköön muutetaan viittauksiksi erityisnosto-oikeuteen ottaen samalla huomioon korvauksyhteisön vastuun enimmäismäärän korottaminen.

8 ja 10 artikla. Artikloissa esiintyvät viittaukset maksuysikköön korvataan viittauksilla erityisnosto-oikeuteen ottaen samalla huomioon yksittäisen sopimusvaltion ja korvauksyhteisön korotetut enimmäisvastuut.

14 artikla. Artiklasta poistetaan viittaus Pariisin yleissopimuksen 7 artiklan c-kohtaan, jonka mukainen kansallinen valintaoikeus ei Pariisin muutospöytäkirjan mukaan ole enää mahdollinen.

Liite. Lisäyleissopimuksen liitettä muutetaan siten, että viittaus maksuysikköön korvataan viittauksella erityisnosto-oikeuteen ja samalla otetaan huomioon korvauksyhteisön vastuun enimmäismäärän korottaminen 300 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen.

Loppumääräykset. Muutospöytäkirjan loppumääräyksissä todetaan pöytäkirjan muodostavan lisäyleissopimuksen erottamattoman osan. Pöytäkirja on ratifioitava tai vahvistetta-

va. Ratifiointi- tai vahvistuskirja talletetaan Belgian hallituksen huostaan. Lisäyleissopimuksen 21 artiklan määräyksiä noudattaen pöytäkirja tulee voimaan, kun kaikki sopimusvaltiot ovat ratifioineet tai vahvistaneet sen.

2. Voimaantulo

Brysselin muutospöytäkirja on tarkoitus Suomen osalta ratifioida heti kun eduskunta on hyväksynyt esityksen ja atomivastuulain muutoksen. Kansainvälisesti Brysselin muutospöytäkirja tulee voimaan kun kaikki sopimuspuolet ovat ratifioineet tai vahvistaneet sen.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Brysselin muutospöytäkirjan 3—4 sekä 8 ja 10 artiklat merkitsevät sitä, että Suomen valtion vastuu ydinvahingosta, josta suomalainen laitoksenhaltija on osaltaan vastuussa, lisään-tyy nykyisestään. Jos muutospöytäkirjan määräyksiä joudutaan sellaisen vahingon johdosta

soveltamaan, aiheutuu siitä valtiolle menoja, jotka joudutaan sisällyttämään valtion tulo- ja menoarvioon yhtenä tai useampana vuotena. Brysselin muutospöytäkirja sisältää siten tältä osin määräyksiä, jotka valtiosäännön mukaan vaativat eduskunnan suostumusta. Valtion lisääntyneestä korvausvastuusta mahdollisesti aiheutuvat menot on otettu huomioon hallituksen esityksessä Eduskunnalle laiksi atomivas- tuulain muuttamisesta.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne vahin- gonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä Pa- riisin yleissopimusta täydentävää, Brys- selissä 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla muutettua li- säyleissopimusta muuttavan, Pariisissa 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyn pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Harri Holkeri*

PÖYTÄKIRJA

Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla tehtyä yleissopimusta täydentävän 31 päivänä tammikuuta 1963 tehdyn 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla muutetun lisäyleissopimuksen muuttamisesta

Saksan Liittotasavallan, Itävallan Tasaval-
lan, Belgian Kuningaskunnan, Tanskan Kuningaskunnan, Espanjan Kuningaskunnan, Suomen Tasavallan, Ranskan Tasavallan, Italian Tasavallan, Luxemburgin Suurherttuakunnan, Norjan Kuningaskunnan, Alankomaiden Kuningaskunnan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan, Ruotsin Kuningaskunnan ja Sveitsin Valaliiton hallitukset,

jotka ottavat huomioon, että vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehdyn 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen eräitä määräyksiä on muutettu Pariisissa 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla, ja jonka allekirjoittajia ne ovat,

jotka ottavat huomioon, että on toivottavaa muuttaa myös 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla muutettua 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä Pariisin yleissopimusta täydentävää 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä lisäyleissopimusta,

ovat sopineet seuraavasta:

I

Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla muutettua yleissopimusta täydentävää 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä lisäyleissopimusta muutetaan seuraavasti:

A. Johdannon toinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

sopimuspuolina vahingonkorvausvastuuta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960

PROTOCOL

to amend the Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964

The Governments of the Federal Republic of Germany, Republik of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Kingdom of Spain, the Republic of Finland, the Frech Republic, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of Norway, the Kingdom of the Netherlands, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Kingdom of Sweden and the Swiss Confederation,

Considering that certain provisions of the Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964 have been amended by the Protocol concluded at Paris on 16th November 1982 and the of which they are Signatories,

Considering that it is desirable to amend also the Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964,

Have agreed as follows:

I

The Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964 shall be amended as follows:

A. The second paragraph of the Preamble shall be replaced by the following text:

Being Parties to the Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of

allekirjoitetussa yleissopimuksessa, joka on tehty Euroopan taloudellisen yhteistyön järjestön, nyttemmin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön piirissä, sellaisena kuin yleissopimus on muutettuna Pariisissa 28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla ja Pariisissa 16 päivänä marraskuuta 1982 allekirjoitetulla pöytäkirjalla (jäljempänä nimitetty ”Pariisin yleissopimukseksi”);

B. 2 artiklan b kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti:

b) Valtio, joka allekirjoittaa tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen, voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen tai liittyessään siihen taikka tallettaessaan ratifioimiskirjansa antaa selityksen, että sovellettaessa tämän artiklan a) ii) 3 kohdan määräyksiä on luonnolliset henkilöt tai tietyt henkilöryhmät, joiden on sen valtion lain mukaan katsottava asuvan vakinaisesti sen valtion alueella, rinnastettava valtion omiin kansalaisiin.

C. 3 artikla muutetaan kuulumaan seuraavasti:

3 artikla

a) Tässä yleissopimuksessa mainituin ehdoin sopimusvaltiot sitoutuvat siihen, että korvaus 2 artiklassa tarkoitetuista vahingoista suoritetaan 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään asti kultakin vahinkotapahtumalta.

b) Tämä korvaus suoritetaan:

i) vähintään 5 miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään varoista, jotka kertyvät vakuutuksesta tai muusta taloudellisesta takuusta; määrä vahvistetaan sen sopimusvaltion laissa, jonka alueella vastuussa olevan laitoksenhaltijan ydinlaitos sijaitsee;

ii) tämän määrän ja 175 miljoonan erityisnosto-oikeuden välillä julkisista varoista, jotka sen sopimusvaltion, jonka alueella ydinlaitos sijaitsee, on asetettava käytettäväksi;

iii) 175 miljoonan ja 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden välillä julkisista varoista, jotka sopimusvaltioiden on asetettava käytettäväksi 12 artiklassa tarkemmin määrättyjen jakoprusteiden mukaan.

c) Tässä tarkoituksessa on kunkin sopimusvaltion joko

Nuclear Energy, concluded within the framework of the Organisation for European Economic co-operation, now the Organisation for Economic Co-operation and Development, and as amended by the Additional Protocol concluded at Paris, on 28th January 1964 and by the Protocol concluded at Paris on 28th January 1964 and the Protocol concluded at Paris on 16th November 1982 (hereinafter referred to as the ”Paris Convention”);

B. Paragraph b) of Article 2 shall be replaced by the following text:

b) Any Signatory or acceding Government may, at the time of signature of or accession to this Convention or on the deposit of its instrument of ratification, declare that, for the purposes of the application of paragraph a) ii) 3) of this Article, individuals or certain categories thereof, considered under its law as having their habitual residence in its territory, are assimilated to its own nationals.

C. Article 3 shall be replaced by the following text:

Article 3

a) Under the conditions established by this Convention, the Contracting Parties undertake that compensation in respect of the damage referred to in Article 2 shall be provided up to the amount of 300 million Special Drawing Rights per incident.

b) such compensation shall be provided:

i) up to an amount of at least 5 million Special Drawing Rights, out of funds provided by insurance or other financial security, such amount to be established by the legislation of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated;

ii) between this amount and 175 million Special Drawing Rights, out of public funds to be made available by the contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated;

iii) between 175 million and 300 million Special Drawing Rights, out of public funds to be made available by the Contracting Parties according to the formula for contributions specified in Article 12.

c) For this purpose, each Contracting Party shall either:

i) määrättävä laitoksenhaltijan vastuumäärä Pariisin yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti 300 miljoonaksi erityisnosto-oikeudeksi sekä määrättävä, että hänen vastuunsa on katettava niillä varoilla, joita tarkoitetaan tämän artiklan b kohdassa; tai

ii) määrättävä laitoksenhaltijan vastuu määrään, joka vastaa vähintään tämän artiklan b) i kohdan mukaisesti vahvistettua määrää, sekä määrättävä, että tämän määrän ylittävältä määrältä 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään asti on tämän artiklan b) ii ja iii kohdissa mainitut julkiset varat asetettava käytettäväksi toisessa muodossa kuin laitoksenhaltijan vastuun katteena, kuitenkin siten, ettei tämän yleissopimuksen määräämiä aineellisia ja menettelytapasääntöjä loukata.

d) Laitoksenhaltijan velvollisuus suorittaa korvausta, korkoa tai oikeudenkäyntikuluja julkisista varoista, jotka on asetettu käytettäväksi tämän artiklan b) ii ja iii sekä f kohtien mukaisesti, voidaan toteuttaa laitoksenhaltijaa vastaan vain, jos ja kun nämä varat on tosiasiallisesti asetettu käytettäväksi,

e) Sopimusvaltiot sitoutuvat tätä sopimusta täyttyessään olemaan käyttämättä Pariisin yleissopimuksen 15 artiklan b kohdan mukaan niille kuuluvaa oikeutta soveltaa erikoisehtoja:

i) vahingonkorvauksen suhteen, joka suoritetaan tämän artiklan b) i kohdassa mainituista varoista;

ii) julkisista varoista tämän artiklan b) ii ja iii kohtien mukaan suoritettun vahingonkorvauksen suhteen, ellei ehtoja ole määrätty tässä yleissopimuksessa.

f) Korko ja oikeudenkäyntikulut, joita tarkoitetaan Pariisin yleissopimuksen 7 artiklan g kohdassa, on suoritettava tämän artiklan b kohdassa mainittujen määrien lisäksi, ja ne maksaa siltä osin kuin ne koskevat korvausta varoista, jotka mainitaan

i) tämän artiklan b) i kohdassa, laitoksenhaltija;

ii) tämän artiklan b) ii kohdassa, se sopimusvaltio, jonka alueella vastuussa olevan laitoksenhaltijan ydinlaitos sijaitsee;

iii) tämän artiklan b) iii kohdassa, sopimusvaltiot yhteisesti.

g) Tässä yleissopimuksessa ”erityisnosto-oikeudella” tarkoitetaan Kansainvälisen valuuttarahaston määrittelemää erityisnosto-oikeutta. Tässä yleissopimuksessa mainitut

i) establish the maximum liability of the operator, pursuant to Article 7 of the Paris Convention, at 300 million Special Drawing Rights, and provide that such liability shall be covered by all the funds referred to in paragraph b) of this Article; or

ii) establish the maximum liability of the operator at an amount at least equal to that established pursuant to paragraph b) i) of this Article and provide that, in excess of such amount and up to 300 million Special Drawing Rights, the public funds referred to in paragraph b) ii) and iii) of this Article shall be made available by some means other than as cover for the liability of the operator, provided that the rules of substance and procedure laid down in this Convention are not thereby affected.

d) The obligation of the operator to pay compensation, interest or costs out of public funds made available pursuant to paragraphs b) ii) and iii), and f) of this Article shall only be enforceable against the operator as and when such funds are in fact made available.

e) The contracting Parties, in carrying out this Convention, undertake not to make use of the right provided for in Article 15 b) of the Paris Convention to apply special conditions:

i) in respect of compensation for damage provided out of the funds referred to in paragraph b) i) of this Article;

ii) other than those laid down in this Convention in respect of compensation for damage provided out of the public funds referred to in paragraph b) ii) and iii) of this Article.

f) The interest and costs referred to in Article 7 g) of the Paris Convention are payable in addition to the amounts referred to in paragraph b) of this Article and shall be borne in so far as they are awarded in respect of compensation payable out of the funds referred to in:

i) paragraph b) i) of this Article, by the operator liable;

ii) paragraph b) ii) of this Article, by the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of that operator is situated;

iii) paragraph b) iii) of this Article, by the Contracting Parties together.

g) For the purposes of this Convention, ”Special Drawing Right” means the Special Drawing Right as it is defined by the International Monetary Fund. The amounts men-

määrät muunnetaan sopimusvaltion kansalliseksi valuutaksi noudattaen tämän valuutan arvoa sinä päivänä, jolloin ydintapahtuma sattui, ellei sopimusvaltioiden kesken ole sovittu määrätyn ydintapahtuman osalta muusta päivästä. Erityisnosto-oikeuksien määrää sopimusvaltion kansallisena valuuttana vastaava määrä lasketaan noudattaen sitä laskutapaa, jota Kansainvälinen valuuttarahasto noudatti toiminnassaan ja suorituksissaan asianomaisena päivänä.

D. 4 artikla muutetaan kuulumaan seuraavasti:

4 artikla

a) Jos ydintapahtuma aiheuttaa vahinkoa, josta on vastuussa useampi kuin yksi laitoksenhaltija, ei se korkein vastuumäärä, josta on määräyksiä Pariisin yleissopimuksen 5 artiklan d kohdassa, siltä osin kuin julkisia varoja on asetettava käytettäväksi 3 artiklan b) ii ja iii kohtien mukaan, nouse yli 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden.

b) Se yhteinen määrä julkisia varoja, joka on asetettava käytettäväksi 3 artiklan b) ii ja iii kohtien mukaan, ei siinä tapauksessa ole suurempi kuin erotus 300 miljoonan erityisnosto-oikeuden sekä niiden määrien välillä, jotka laitoksenhaltijoille määrätään 3 artiklan b) i kohdan mukaisesti tai, kun kysymyksessä on laitoksenhaltija, jonka ydinlaitos sijaitsee tähän yleissopimukseen kuulumattomassa valtiossa, Pariisin yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti. Jos useamman kuin yhden sopimusmaan on asetettava käytettäväksi julkisia varoja 3 artiklan b) ii kohdan mukaan, on niiden asetettava varat käytettäväksi niiden kunkin alueella olevien sellaisten ydinlaitosten lukumäärän suhteessa, joita ydintapahtuma koskee ja joiden haltijat ovat vastuussa.

E. 8 artikla muutetaan kuulumaan seuraavasti:

8 artikla

Jokaisella, jolla on etuja tämän yleissopimuksen määräysten perusteella, on oikeus täyteen korvaukseen kärsitystä vahingosta kansallisen lain mukaan. Sopimusvaltio voi kuitenkin määrätä kohtuulliset jakoperusteet niitä tapauksia varten, jolloin vahingon määrä ylittää tai näyttää tulevan ylittämään

tioned in this Convention shall be converted into the national currency of a Contracting Party in accordance with the value of that currency at the date of the incident, unless another date is fixed for a given incident by agreement between the Contracting Parties. The equivalent in Special Drawings Rights of the national currency of a Contracting Party shall be calculated in accordance with the method of valuation applied at the date in question by the International Monetary Fund for its own operations and transactions.

D. Article 4 shall be replaced by the following text:

Article 4

a) If a nuclear incident causes damage which gives rise to liability of more than one operator, the aggregate liability provided for in Article 5 d) of the Paris Convention shall not, to the extent that public funds have to be made available pursuant to Article 3 b) ii) and iii), exceed 300 million Special Drawing Rights.

b) The total amount of the public funds made available pursuant to Article 3 b) ii) and iii) shall not, in such event, exceed the different between 300 million Special Drawing Rights and the sum of the amounts established with respect to such operators pursuant to Article 3 b) i) or, in the case of an operator whose nuclear installation is situated in the territory of a State which is not a Party to this Convention, the amount established pursuant to Article 7 of the Paris Convention. If more than one Contracting Party is required to make available public funds pursuant to Article 3 b) ii), such funds shall be made available by them in proportion to the number of nuclear installations situated in their respective territories, which are involved in the nuclear incident and of which the operators are liable.

E. Article 8 shall be replaced by the following text:

Article 8

Any person who is entitled to benefit from the provisions of this Convention shall have the right to full compensation in accordance with national law for damage suffered, provided that, where the amount of damage exceeds or is likely to exceed:

i) 300 miljoonaa erityisnosto-oikeutta; tai
 ii) sen korkeamman määrän, joka on voimassa Pariisin yleissopimuksen 5 artiklan d kohdan mukaan vastuun kumuloitumisesta johtuen,

siten ettei tästä kuitenkaan aiheudu, mistä tahansa varat ovatkaan peräisin ja ottaen huomioon 2 artiklan määräykset, syrjintää vahinkoa kärsineen henkilön kansalaisuuden, kotipaikan tai pysyvän asuinpaikan nojalla.

F. 10 artiklan a kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti:

a) Sopimusvaltion, jonka tuomioistuimet ovat pätevät käsittelemään asiaa, on ilmoitettava muille sopimusvaltioille ydintapahtuman sattumisesta ja tapahtumaan liittyvistä olosuhteista, niin pian kuin ilmenee, että tapahtuman aiheuttamat vahingot ylittävät tai näyttävät tulevan ylittämään 175 miljoonan erityisnosto-oikeuden määrän. Sopimusvaltiot ryhtyvät viivymättä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin järjestääkseen keskinäiset suhteensa asiassa.

G. 14 artiklan b kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti:

b) Sopimusvaltion Pariisin yleissopimuksen 2 ja 9 artiklan mukaan antamaan määräykseen, josta seuraa että 3 artiklan b) ii ja iii kohdassa tarkoitettuja julkisia varoja on asetettava käytettäväksi, ei voida vedota toista sopimusvaltiota vastaan, jollei tämä ole antanut siihen suostumustaan.

H. Liite muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Liite

28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 allekirjoitetulla pöytäkirjalla muutettuun lisäyleissopimukseen Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 allekirjoitettuun yleissopimukseen vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla

sopimusvaltioiden hallitukset selittävät, että sellaisten vahinkojen korvaaminen, jotka ovat aiheutuneet ydintapahtumasta, joka ei kuulu lisäyleissopimuksen alaisuuteen pelkästään siksi, että asianomainen ydinlaitos sen käyttötar-

i) 300 million Special Drawing Rights; or
 ii) if there is aggregate liability under Article 5 d) of the Paris Convention and a higher sum results therefrom, such higher sum,

any Contracting Party may establish equitable criteria for apportionment. Such criteria shall be applied whatever the origin of the funds and, subject to the the provisions of Article 2, without discrimination based on the nationality, domicile or residence of the person suffering the damage.

F. Paragraph (a) of Article 10 shall be replaced by the following text:

a) The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall be required to inform the other Contracting Parties of a nuclear incident and its circumstances as soon as it appears that the damage caused by such incident exceeds, or is likely to exceed, 175 million Special Drawing Rights. The Contracting Parties shall without delay make all the necessary arrangements to settle the procedure for their relations in this connection.

G. Paragraph (b) of Article 14 shall be replaced by the following text:

b) Any such provisions made by a Contracting Party pursuant to Article 2 and 9 of the Paris Convention as a result of which the public funds referred to in Article 3 (b) (ii) and (iii) are required to be made available may not be invoked against any other Contracting Party unless it has consented thereto.

H. The Annex shall be replaced by the following text:

Annex

to the Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964 and by the Protocol of 16 November 1982.

The Governments of the Contracting Parties declare that compensation for damage caused by a nuclear incident not covered by the Supplementary Convention solely by reason of the fact that the relevant nuclear installation,

koituksen johdosta ei sisälly lisäyleissopimuksen 2 artiklassa tarkoitettuun luetteloon (mukaan luettuna tapaus, että yksi tai useampi hallitus, mutta eivät kuitenkaan kaikki, katsoo, että tämä laitos, joka ei sisälly luetteloon, ei kuulu Pariisiin yleissopimuksen alaisuuteen);

— tapahtuu tekemättä mitään eroa lisäyleissopimuksen sopimusvaltioiden kansalaisten välillä;

— ei rajoitu määrään, joka on alempi kuin 300 miljoonaa erityisnosto-oikeutta.

Lisäksi nämä hallitukset pyrkivät, elleivät ne ole jo sitä tehneet, tekemään säännöt korvauksesta sellaisista tapahtumista vahinkoa kärsineille mahdollisimman samanlaisiksi kuin ne säännöt, jotka on vahvistettu ydintapahtumia varten, jotka sattuvat lisäyleissopimuksen alaisuuteen kuuluvien ydinlaitosten osalta.

II

a) Tämän pöytäkirjan määräykset muodostavat sen sopimuspuolten kesken erottamattoman osan 28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla muutetusta 31 päivänä tammikuuta 1963 allekirjoitetusta lisäyleissopimuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1960 allekirjoitettuun Pariisiin yleissopimukseen vahingonkorvausvastuusta ydinenergian alalla (jäljempänä nimitetty ”yleissopimukseksi”), joka tunnetaan ”28 päivänä tammikuuta 1964 allekirjoitetulla lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 allekirjoitetulla pöytäkirjalla muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1963 allekirjoitettuna lisäyleissopimuksena 29 päivänä heinäkuuta 1960 allekirjoitettuun Pariisiin yleissopimukseen vahingonkorvausvastuusta ydinenergian alalla”.

b) Tämä pöytäkirja on ratifioitava tai vahvistettava. Tätä pöytäkirjaa koskeva ratifiointikirja on talletettava Belgian hallituksen huostaan. Tätä pöytäkirjaa koskeva vahvistus on ilmoitettava Belgian hallitukselle.

c) Valtiot, jotka allekirjoittavat tämän pöytäkirjan ja jotka jo ovat ratifioineet yleissopimuksen, sitoutuvat ratifioimaan tai vahvistamaan tämän pöytäkirjan mahdollisimman pian. Muut valtiot, jotka allekirjoittavat tämän pöytäkirjan, sitoutuvat ratifioimaan tai vahvistamaan sen samanaikaisesti kuin ne ratifioivat yleissopimuksen.

d) Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten yleissopimuksen 22 artiklan määräysten

on account of its utilization, is not on the list referred to in Article 2 of the Supplementary Convention, (including the case where such installation is considered by one or more but not all of the Governments to be outside the Paris Convention):

— shall be provided without discrimination among the nationals of the Contracting Parties to the Supplementary convention; and

— shall not be limited to less than 300 million Special Drawing Rights.

In addition, if they have not already done so, they shall endeavour to make the rules for compensation of persons suffering damage caused by such incidents as similar as possible to those established in respect of nuclear incidents occurring in connection with nuclear installations covered by the Supplementary Convention.

II

(a) The provisions of this Protocol shall, as between the Parties thereto, form an integral part of the Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964 (hereinafter referred to as the ”Convention”), which shall be known as the ”Convention of 31st January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29th July 1960, as amended by the Additional Protocol of 28th January 1964 and by the Protocol of 16th November 1982”.

(b) This Protocol shall be ratified or confirmed. Instruments of ratification of this Protocol shall be deposited with the Belgian Government. Where there is a confirmation of this Protocol it shall be notified to the Belgian Government.

(c) The Signatories of this Protocol who have already ratified the Convention undertake to ratify or to confirm this Protocol as soon as possible. The other Signatories of this Protocol undertake to ratify it or to confirm it at the same time as they ratify the Convention.

(d) This Protocol shall be open for accession in accordance with the provisions of Article 22

mukaisesti. Liittyminen yleissopimukseen hyväksytään vain, jos se tapahtuu tähän pöytäkirjaan liittymisen yhteydessä.

e) Tämä pöytäkirja tulee voimaan yleissopimuksen 21 artiklan mukaisesti.

f) Belgian hallitus ilmoittaa kaikille allekirjoittajavaltioille ja hallituksille, jotka ovat liittyneet tähän pöytäkirjaan, ratifiointi- tai liittymisasiakirjojen ja vahvistusten vastaanottamisesta.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat asianmukaisesti valtuutettuina ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Pariisissa 16 päivänä marraskuuta 1982 englannin, hollannin, ranskan, saksan, italian ja espanjan kielillä, kunkin tekstin ollessa yhtä todistusvoimainen, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Belgian hallituksen huostaan, joka toimittaa oikeaksi vahvistetun jäljennöksen kaikille allekirjoittajavaltioille ja liittyneille hallituksille.

of the Convention. Accessions to the Convention will be accepted only if they are accompanied by accession to this Protocol.

(e) This Protocol shall come into force in accordance with the provisions of Article 21 of the Convention.

(f) The Belgian Government shall give notice to all Signatories and acceding Governments of the receipt of any instrument of ratification or accession and of the receipt of any confirmation.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed this Protocol.

Done at Paris this 16th day of November 1982, in the English, Dutch, French, German, Italian and Spanish languages, the six texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited with the Belgian Government by whom certified copies will be communicated to all Signatories and acceding Governments.